

Razprava o zgodovini v šoli na 22. zborovanju slovenskih zgodovinarjev, Brežice—Krško, 27.—29. 9. 1984.

Stefan Trojar

PRIMERJAVA ZASNOVE SKUPNIH PROGRAMSKIH JEDER S SLOVENSKIMI UČNIMI NAČRTI ZA POUK ZGODOVINE V OSNOVNI IN SREDNJI ŠOLI

1. Vloga skupnih jugoslovanskih jeder in pouk zgodovine v SR Sloveniji

V zadnjem desetletju so se večale razlike med jugoslovanskimi republikami in pokrajinami tako glede šolskega sistema kot tudi glede na zasnovanost učnih načrtov. Zato so bile dane pobude, da bi se z medrepubliškimi dogovori usklajale osnove vzgojnoizobraževalnega sistema v SFR Jugoslaviji. Tako je medrepubliška konferenca zavodov za napredek šolstva vzpodbujala komisijo za programiranje šolstva, da izdela skupna jugoslovanska programska jedra. Vloga skupnih programskih jeder je bila utemeljena s sledečimi izhodišči: a) Na celotnem področju Jugoslavije je potrebno zagotoviti večjo prisotnost tistih vzgojnoizobraževalnih vsebin, ki prispevajo k bratstvu in enotnosti naših narodov in narodnosti, ter k boljšemu medsebojnemu spoznavanju. b) Na celotnem področju naše države naj bi bil zagotovljen takšen šolski sistem, da omogoča učencem ob prehodu iz ene v drugo republiko neovirano nadaljnje šolanje. c) Poenotenje učnih načrtov naj bi prispevalo k bolj racionalnemu opremljanju šol z učnimi sredstvi ne glede na republiške meje in k izmenjavi pedagoških izkušenj.

V dokumentih je bilo posebej poudarjeno, da imajo jugoslovanska jedra orientacijsko vlogo za izdelavo učnih načrtov v republikah in pokrajinah in da ne morejo biti podrobno izdelana do stopnje izvedbenih učnih načrtov. Vendar je hkrati zapisano, da so programska jedra skupna osnova učnih vsebin, ki se vgradijo v učne načrte vseh republik in pokrajin. V učnih načrtih za pouk zgodovine naj bi te skupne teme predstavljale vsaj 60 % učnega gradiva. Znano je, da je v februarju in marcu 1983 potekala razprava o tej problematiki in da so družbenopolitični in strokovni dejavniki v SR Sloveniji izrazili odločne ugovore glede metodologije pri oblikovanju skupnih programskih jeder. Zagovarjali so avtonomnost republik in pokrajin pri izdelavi predmetnikov in učnih načrtov ter nasprotovali centralističnemu učnosnovnemu normiranju učnih vsebin. *Usklajevanje učnih načrtov med republikami in pokrajinami naj bi bilo zasnovano tako, da bi programska jedra opredelila predvsem temeljne cilje in bistvene vsebine za posamezne predmete.* Tako bi bila zagotovljena skupna minimalna raven glede zahtevnosti znanja. Ni pa sprejemljivo procentualno odmerjanje obsega učnih vsebin in centralistično določanje predmetnikov.

Tradicionalna učnosnovna metodologija pri izdelavi jugoslovanskih programskih jeder je pokazala svoje slabosti tudi pri oblikovanju orientacijskih učnih načrtov za pouk zgodovine v osnovni in srednji šoli. *Jugoslovanska jedra za pouk zgodovine v osnovni šoli temeljijo na predmetniku SR Srbije, kjer traja pouk zgodovine od 5. do 8. razreda* in ima ta predmet na razpolago približno 40—50 ur več pouka kot v Sloveniji. V tako razširjenem času je mogoče uresničevati cilje in teme, ki jih v slovenskem programu ni mogoče. Zato se ob teh primerjavah kar samo vsiljuje vprašanje: Ali je v petem razredu bolj ustrezen predmet spoznavanje družbe ali zgodovina?

Jugoslovanska programska jedra za pouk zgodovine v osnovni šoli tudi po formulacijah povzemajo teme srbskega učnega načrta, zato niso samo orientacijska.

Tudi v skupnih izobrazbenih osnovah srednje šole so jedra učnosnovna, toda teme so zapisane mnogo manj določno in bolj posplošeno.

2. Pouk zgodovine v osnovni šoli po napotkih jugoslovanskih programskih jeder

2.1. Vzgojnoizobraževalne naloge in temeljna zasnova pouka zgodovine

Osnovni cilji predmeta so v jedrih izraženi podobno kot v slovenskem učnem načrtu zgodovine. Učenci naj bi spoznali zlasti zgodovino narodov in narodnosti Jugoslavije, iz evropske in svetovne zgodovine pa tiste teme, ki so pogoj ali okvir za razumevanje zgodovinskega razvoja naših narodov. Vzgojne naloge so izražene podobno kot v slovenskem načrtu, toda posebej je poudarjena kulturna tradicija in oblikovanje kulturno-zgodovinske zavesti.

Slovenski učni načrt pa bolj poudarja metodično-operativne naloge. V obeh učnih načrtih je temeljna zasnova *kronološko-progresivna*, s poudarkom na obširnejšem in bolj poglobljenem proučevanju obdobja od kapitalizma dalje. V obeh učnih načrtih so prisotne tudi strukturalne teme (politični sistemi, imperializem, fevdalna mesta itd.). V programskih jedrih je učno gradivo razvrščeno tudi po razredih. V 5. razredu naj bi učenci spoznali praskupnost in sužnjelastniški sistem, v 6. razredu: fevdalizem in zgodnji kapitalizem do konca 18. stoletja, v 7. razredu: kapitalizem do začetka 20. stol. in v 8. razredu čas od prve svetovne vojne do sodobnosti.

Jugoslovanska jedra so zaradi večjega fonda ur v odnosu do slovenskega učnega načrta v osnovni šoli maksimalistična. Zlasti za obdobja antike in fevdalizma omogočajo obširnejšo in bolj problemsko obravnavo. Zlasti proučevanju kulture civilizacij Bližnjega Vzhoda dajejo 70 % več prostora, še posebej pa grški in rimski zgodovini. Močno je razširjena v jedrih tudi zgodovina naših narodov v fevdalnem obdobju. Učna snov v jedrih je tudi tematsko bolj razredčena in omogoča zato tudi več aktivnih oblik in metod pouka, več možnosti za vključevanje krajevne zgodovine.

2.2. Prisotnost zgodovine naših narodov in narodnosti v skupnih jedrih in v slovenskem učnem načrtu

Ob primerjavi obeh učnih načrtov je mogoče ugotoviti precej podobnosti. V obeh načrtih so tematizirane glavne etape zgodovinskega razvoja vseh jugoslovanskih narodov in poudarjena njihova specifičnost.

Razlike pa so v tem, da *programska jedra zaradi večjega fonda ur vključujejo več narodov kot slovenski načrt*. Tako je v jedrih posebej tematizirana zgodovina Albancev, Slovakov, Romunov in drugih narodnosti v Jugoslaviji, pa tudi nekatera obdobja nekaterih sosednjih narodov (Bolgari, Romuni itd.). Kljub temu pa slovenski učni načrt v glavnem ustreza temeljnim izhodiščem jugoslovanskega jedra glede na razpoložljivi čas. Nekoliko različnosti je opaziti med obema načrtoma glede na sfero zgodovinskega dogajanja. Jedra tematizirajo v večji meri politično-vojaško dogajanje, slovenski načrt pa posveča večjo pozornost gospodarsko-socialnim procesom in problemom. Te razlike se kažejo bolj v fevdalnem obdobju, medtem ko je narodna zgodovina od 19. stol. dalje zelo podobno zasnovana. Pač pa zasledimo v jedrih dodatne teme o sodelovanju naših narodov v boju proti turškim osvajalcem, o sodelovanju nacionalnih gibanj v 19. stol. in podobno.

2.3. Zastopanost evropske zgodovine v jedrih in slovenskem učnem načrtu

Zlasti v starejših obdobjih je evropska ali svetovna zgodovina bolj na široko tematizirana v jedrih kot v slovenskem načrtu. Glavni razlog je večji fond ur zgodovine v jedrih. Poleg razširjene antike imajo jedra sledeče teme, ki jih ne zasledimo v slovenskem učnem načrtu: Bizanc do 12. stol., Južni Slovani v odnosu do sosedov in staroselcev, razredni boji v fevdalizmu, turška država in družba od 16. do

18. stol., islamizacija jugoslovanskih dežel itd. V *novejših obdobjih je odnos med nacionalno in občo zgodovino dokaj podoben, ker je tudi fond ur zgodovine v 7. in 8. razredu izenačen.*

2.4. Kakšne so razlike o tematizaciji novejših obdobj?

Jugoslovanska programska jedra problematizirajo bolj določno nacionalno vprašanje in gibanja v 19. stoletju. Posebej je tematizirano nacionalno vprašanje v Avstro-Ogrski, razvoj jugoslovanske ideje kot tudi nacionalna gibanja naših narodnih manjšin. Kljub temu pa slovenski učni načrt v glavnem pokriva učno snov jeder. Tudi *narodno-osvobodilni boj naših narodov v letih 1941—45 ima slično zasnovu v obeh učnih načrtih*. Jugoslovanska jedra terjajo nekoliko obširnejšo obravnavo izdajalske vloge buržoazije ob zlomu stare Jugoslavije in teror okupatorjev, osvobajanje južnih in vzhodnih predelov Jugoslavije, vlogo narodnosti med NOB in politiko KPJ do njih, kot tudi sodelovanje jugoslovanskega osvobodilnega gibanja z odporničskimi gibanji pri sosednjih narodih. *Povojni razvoj socialistične Jugoslavije* je v obeh projektih precej podobno tematiziran, čeprav so ponekod besedne formulacije različne. V jedrih je bolj podrobno izpostavljen informbirojski napad na Jugoslavijo in enoten jugoslovanski odpor, pa tudi povezanost naše države z naprednimi silami v svetu.

2.5. Kvalitetne strukturalne in primerjalne teme o kulturnem življenju in o etnogenezi v programskih jedrih

V jugoslovanskih jedrih so bolj obširno problematizirana vprašanja, ki imajo pomembno vlogo pri oblikovanju in utrjevanju kulturne zavesti. Na primer: pokristjanjevanje južnih Slovanov in njihova zgodnja kultura, značilnosti fevdalne kulture pri naših narodih, razvoj jugoslovanske ideje, primerjava kulturnega življenja pri naših narodih itd.

2.6. Podobnost med obema načrtoma in možnosti uskladitve

Slovenski učni načrt zgodovine v osnovni šoli je v temeljni zasnovi dokaj podoben jugoslovanskemu jedru. V obeh projektih je zagotovljena enakopravna zastopnost jugoslovanskih narodov s poudarkom na obširnejši obravnavi zgodovine lastnega naroda. Slovenski učni načrt sicer ne tematizira zgodovine naših narodnosti, kar pa je glede na manjši fond ur didaktično razumljivo. *Jugoslovanska jedra programirajo štiriletni pouk zgodovine v osnovni šoli in zato po obsegu precej presega slovenski fond učnih ur zgodovine*. V jugoslovanskih jedrih so zato razširjene tematike starejših obdobj, evropske okvirne teme kot tudi kulturna zgodovina. V kolikor bi morale navedene presežne teme jugoslovanskih jeder postati obvezna sestavina slovenskega načrta za pouk zgodovine ob sedanjem fondu ur, bi bilo takšno zgoščevanje tem z didaktično-metodičnega vidika nesprejemljivo. Tematska prenatrpanost bi vodila v površno obdelavo snovi, v abstraktni shematizem in v osiromašenje metodične strani pouka. V primeru, da bi tudi v naši republiki poučevali zgodovino od 5. do 8. razreda, pa bi nekatere dodatne teme iz jugoslovanskih jeder pomenile kvaliteto dopolnitev.

3. Kako pojmujejo jugoslovanska jedra pouk zgodovine v skupnih osnovah srednje šole?

3.1. Utemeljitev vzgojnoizobraževalnih nalog pouka zgodovine

Jugoslovanska jedra mnogo manj usmerjevalno in določno nakazujejo pouk zgodovine v srednji kot pa v osnovni šoli. Majhen fond ur (140) v obeh razredih ne omogoča načrtovanje takšnega drugega kroga, ki bi hkrati vsebinsko širil obseg učne snovi in hkrati zagotavljal bolj poglobljeno spoznavanje ter aktivne metode

in oblike poučevanja. Skupna jedra naj bi s pomočjo sodobnih didaktičnih sistemov načrtovanja in v korelaciji z drugimi družboslovnimi predmeti (samoupravljanje s temelji marksizma, geografija) nakazala didaktično učinkovit sistem nadgradnje osnovnošolskega cikla zgodovine. *Ugotovimo pa lahko, da imajo jugoslovanska jedra v primerjavi s slovenskim učnim načrtom dokaj splošno in manj razčlenjeno definirane naloge pouka zgodovine na tej stopnji.* V njihovih pojasnilih k učnemu načrtu je rečeno, da veljajo za pouk zgodovine v srednji šoli iste značilnosti kot za zgodovino v osnovni šoli, le da se vzgojnoizobraževalne naloge uresničujejo sedaj bolj vsestransko in globoko. To pomeni poglobljeno ponavljanje snovi pri izbranih temah ob bolj prisotni strukturalno-sociološki analizi zgodovinskih procesov in pojavov.

3.2. Razlike v tematizaciji učne snovi med slovenskim načrtom in jugoslovanskimi jedri

Jugoslovanska jedra zajemajo starejša obdobja v zelo splošne, makrosociološke teme. Na primer: bistvene značilnosti sužnjelastništva, dosežki ljudstev starega sveta v gospodarstvu, družbi in kulturi itd. Takšno tematiziranje omogoča pri avtorjih učbenikov v raznih republikah zelo različno podrobno razdelavo učne snovi. Slovenski učni načrt zgodovine za skupne izobraževalne osnove v srednji šoli je mnogo bolj didaktično utemeljen. *Jugoslovanska jedra dajejo glavni poudarek temam nacionalne zgodovine in le malo povečajo obseg okvirnih tem. Slovenski načrt pa skuša planetarno zajeti zgodovino človeštva in s tem preseči tradicionalni evropocentrizem.* Priznati pa je treba, da so ti cilji glede na razpoložljiv fond ur maksimalistični in metodično težko uresničljivi. *Namesto makrosocioloških tem v jugoslovanskih jedrih, so teme v slovenskem načrtu problemsko zožene in terjajo tudi za starejša obdobja proučevanje konkretnih zgodovinskih situacij v določenem času in prostoru.* Slovenski načrt se razlikuje od jugoslovanskih jeder tudi v tem, da stremi po bolj celovitem prikazu družbenega življenja v preteklosti. Mnogo bolj sistematično tematizira gospodarske, družbene procese, demografske probleme, migracijske tokove, razvoj proizvodnih sil, kulturno življenje in kulturno tradicijo. Tako je politična in vojaška zgodovina izpostavljena le v določenih obdobjih in situacijah.

3.3. Razlike v razmerjih med starejšimi in novejšimi obdobji

Razumljivo je, da dajeta oba učna načrta več časa novejšim obdobjem. Saj je v zadnjih dveh stoletjih veliko zametkov sodobnemu družbenemu življenju. *V obeh učnih načrtih je snov globalno razporejena tako, da odpade na drugi razred srednje šole čas od druge polovice 19. stol. dalje* ali drugače povedano: polovica razpoložljivih učni ur za zadnje stoletje. To pomeni, da je samo za ta obdobja v II. razredu srednje šole približno toliko ur za ponovno obdelavo kot v 8. razredu osnovne šole. Starejša obdobja pa imajo povprečno trikrat manjši fond ur kot v osnovni šoli. *Zato tudi za novejša obdobja ni velikih razlik med obema učnima načrtoma.* Jugoslovanska jedra tematizirajo probleme bolj posplošeno, manj razčlenjeno. Slovenski učni načrt kljub drugačnim jezikovnim formulacijam snovno in problemsko pokriva tematiko jeder. Zasedimo pa v njem vrsto tem, ki presegajo jedra: razvoj kmetijstva ob koncu 19. stol., medcelinsko preseljevanje, meščanska in proletarska kultura, razvojne težnje v svetovnem kapitalističnem gospodarstvu itd. *Precej drugače pa je ob primerjavi zasnov starejših obdobj, ki so uvrščena v I. razred srednje šole. Splošne teme jugoslovanskih jeder so omogočile, da je razdelava v učbenikih raznih republik dokaj raznovrstna* tako glede bolj ali manj posplošene tematizacije kot tudi glede prostora, ki ga odmerjajo učbeniki starejšim obdobjem. Avtorji hrvaškega in bosanskega učbenika so namenili obdobjem od praskupnosti do zgodnjega kapitalizma le približno eno šestino prostora celotnega ciklusa, medtem ko zajamejo v slovenskem učbeniku ta obdobja okoli 40 % prostora celotnega ciklusa. Tudi sama zasnova in

vsebine tem so v slovenskem načrtu toliko drugačne v odnosu do jeder, da jih skoraj ni mogoče primerjati. Jugoslovanska jedra tematizirajo najbolj splošne značilnosti posameznih družbenih redov, medtem ko slovenski načrt tematizira časovne in krajevne specifičnosti zgodovinskih situacij.

3.4. Razlike v razmerjih med občo in zgodovino naših narodov

Tudi v tem pogledu so velike razlike pri tematizaciji starejših obdobij. V učbenikih, ki so zasnovani na jedrih, so zlasti obširno prikazane fevdalne družbe in države Južnih Slovanov. Zato odpade pri njih v teh obdobjih skoraj polovico prostora na nacionalno zgodovino. V slovenskem učnem načrtu in v učbeniku pa močno prevladuje snov iz obče zgodovine. Nacionalna zgodovina ima v njem vlogo le kot konkretizacija in kot vzorčni primer v okviru svetovnega dogajanja. Pri novejših obdobjih pa hkrati s sličnimi zasnovami tem tudi ni bistvenih razlik v razmerju med nacionalno in občo zgodovino v obeh programih.

3.5. Razlike in podobnosti med obema učnima načrtoma za pouk zgodovine v srednji šoli

Ob primerjavi jugoslovanskih jeder in slovenskega učnega načrta za zgodovino ugotavljamo zlasti za starejša obdobja mnogo temeljnih razlik, zato ju ni mogoče uskladiti. *Jugoslovanska jedra dajejo glavno vlogo zgodovini naših narodov, medtem ko slovenski načrt stremi po predstavitvi zgodovine človeštva in tako nadgraditi program zgodovine v osnovni šoli.* Jugoslovanska jedra terjajo predstavitev bistvenih značilnosti družbenih redov, slovenski načrt pa zahteva v kronološkem zaporedju spoznavanje konkretnih zgodovinskih situacij. Zato prihaja pri razdelavi programov in pisanju učbenikov do različnih interpretacij glede tega, koliko prostora je treba odmeriti starejšim obdobjem. *Razlike med obema načrtoma so najbolj izrazite v učnem gradivu za I. razred srednje šole, medtem ko v II. razredu teme slovenskega načrta pokrivajo tematiko jugoslovanskih jeder.* Slovenski učni načrt je učno snov precej bolj podrobno razčlenil in jo didaktično osmisli s pojasnili, toda glede na razpoložljivo količino učnih ur je tematsko preveč zgoščen in glede na široko populacijo učencev tudi z didaktično-metodičnega vidika preveč zahteven. Skupna jedra pa v bistvu nakazujejo ponovitev in poglobljeno obravnavo izbranih tem učnega načrta osnovne šole. Starejša obdobja v bolj abstraktni sociološki strukturi, zadnjih sto let pa v bolj zgodovinsko konkretni zasnovi.

Zusammenfassung

VERGLEICH DER KONZEPTION GEMEINSAMER PROGRAMMRAHMEN MIT DEN SLOWENISCHEN LEHRPLÄNEN ZUM GESCHICHTSUNTERRICHT IN GRUND- UND MITTELSCHULE

Štefan Trojar

Der Autor erklärt die Ausgangspunkte jugoslawischer Programmrahmen und deren Bestreben, die Lehrpläne in Republiken und aut. Gebieten zu vereinheitlichen, er erläutert auch die Einsprüche der SR Slowenien und deren Widerstand gegen eine zentralistische Festlegung von Fächerkanons und Lehrplänen.

Ein Vergleich des slowenischen Lehrplanes zum Geschichtsunterricht in der Grundschule mit den jugoslawischen Programmrahmen zeigt, daß diese Geschichtsunterricht von der 5. bis zur 8. Klasse vorsehen, während Geschichtsunterricht in Slowenien nur von der 6. bis zur 8. Klasse erteilt wird. Mit Hinsicht auf diesen kleineren Fonds von Geschichtsstunden in Slowenien ist verständlich, daß die jugoslawischen Programmrahmen eine Reihe von Themen enthalten, die über den Lehrplan in Slowenien hinausgehen, vor allem in Antike und Feudalismus. In der neueren Zeit (19. und 20. Jh.) gibt es keine größeren Unterschiede zwischen den beiden Lehrplänen.

Die jugoslawischen Programmrahmen für den Geschichtsunterricht auf der gemeinsamen Stufe der Mittelschule sind weniger bindend, weisen jedoch ganz andere didaktische Ausgangspunkte als der slowenische Lehrplan für diese Schulstufe auf.

Während die jugoslawischen Rahmenvorschläge eine vertiefte Wiederholung bestimmter Themen, vor allem die Nationalgeschichte betreffend, fordern, strebt der slowenische Lehrplan eine Darstellung der Geschichte der Menschheit an. Am stärksten machen sich die Unterschiede zwischen den beiden Lehrplänen in der ersten Klasse, d. h. von der Urgeschichte bis zur zweiten Hälfte des 19. Jh. bemerkbar.

Beide Lehrpläne geben den Vorrang der jüngeren Zeit, so daß die geschichtlichen Zeitabschnitte der letzten hundert Jahre gleich die Hälfte der Unterrichtsstunden einnehmen.

Prvenka Turk

INTERESNE IN DRUŽBOSLOVNE DEJAVNOSTI V OSNOVNI ŠOLI IN V SREDNJEM IZOBRAŽEVANJU

V svojem prispevku se bom omejila na dejavnosti ob pouku in pri pouku zgodovine v osnovni šoli in v srednjem izobraževanju. Obravnavam zgodovinske krožke kot sestavni del programa življenja in dela osnovne šole in družboslovne dejavnosti kot specifično obliko in vsebino družboslovno-jezikovnega vzgojno-izobraževalnega programa.

Zgodovinski krožki

V skladu z opredeljenimi cilji in nalogami programa življenja in dela osnovne šole usmerjamo učence v različne organizacijske oblike, med katerimi so tudi zgodovinski krožki. Šole si oblikujejo program interesnih dejavnosti v skladu z možnostjo, nalogami in cilji, izhajajoč iz specifičnosti okolja. Poleg tega obstaja v SR Sloveniji načrtno programsko usmerjanje zgodovinskih krožkov, ki z zastavljenimi cilji pomeni nadgradnjo programa interesnih dejavnosti šole. Dovolite, da vas seznanim z obliko dela zgodovinskih krožkov, ki poteka kontinuirano vrsto let, upoštevajoč vsakoletna republiška srečanja, pri čemer so vidni rezultati zlasti na področju osnovne šole.

Program zgodovinskega krožka temelji na monografski raziskavi teme, posebej izbrani za vsako šolsko leto. Raziskovalne teme so posegle v različna področja družbenega, gospodarskega in kulturnega življenja. Izbrane so tako, da širijo in odkrivajo nova spoznanja lokalne zgodovine, ožjega ali širšega družbenega okolja, kjer deluje šola. Tematika se iz leta v leto povezuje in prehaja iz ožje v širšo predstavitev (npr. Šolstvo v NOB, Otroci v NOB, Mladina pri obnovi domovine, Gospodarske in družbene pridobitve kraja v obdobju petletke). Največ tem je obravnavalo obdobje NOB in ljudske revolucije. Lanskoletna in letošnja raziskovalna tema pa sta prvič posegli v raziskavo povojne zgodovine.

Izbor teme opravi širša strokovna komisija za delo zgodovinskih krožkov pri Svetu Zveze pionirjev Slovenije, v katero so vključeni predstavniki Marksističnega centra, Zavoda SR Slovenije za šolstvo, predstavniki muzejev in inštitutov ter drugih družbenopolitičnih organizacij in strokovnih društev. Zveza prijateljev mladine, ki deluje pri Svetu Zveze pionirjev Slovenije, omogoča organizacijsko izvedbo: izbor teme, objavo razpisane teme v pionirskih in mladinskih glasilih, organizira posvet mentorjev zgodovinskih krožkov, se povezuje z občinskimi organizacijami Zveze prijateljev mladine Slovenije, ki so vsakoletni gostitelji srečanja pionirjev zgodovinarjev v republiki. Strokovna komisija predlaga nositelja teme, ki je znanstveni delavec in raziskovalec s področja tematike, ki je zajeta z razpisano temo.

Vključitev mladih zgodovinarjev v raziskovalno delo zahteva temeljite priprave. Pri tem je najpomembnejša vloga mentorja, ki z dolgoletnimi izkušnjami vodenja zgodovinskega krožka spozna in osvoji način, kako pridobiti mlade za zgodovinsko raziskovalno delo. Nositelj raziskovalne teme pripravi tekst z napotki za razpisano temo. Hkrati z drugimi člani strokovne komisije pripravlja posvetovanje mentorjev